Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0150

Geneetiliselt muundatud sojauba MON 94637

Euroopa Parlamendi 29. aprilli 2026. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud sojauba MON 94637 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D113501/03 – 2026/2651(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud sojauba MON 94637 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D113501/03),

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta[1], eriti selle artikli 7 lõiget 3 ja artikli 19 lõiget 3,

– võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 27. veebruaril 2026 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud, ning apellatsioonikomitees 31. märtsil 2026 toimunud hääletust, mille tulemusel samuti arvamust ei esitatud,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes)[2] artiklit 11,

– võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 1. juulil 2025 vastu

---

1 ELT L 268, 18.10.2003, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj.

2 ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.

võetud ja 23. oktoobril 2025 avaldatud arvamust[3],

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse vastuväiteid geneetiliselt muundatud organismide (GMOd) kasutamiseks lubade andmisele[4],

---

[3] EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus „Assessment of genetically modified soybean MON 94637 (application GMFF-2023-21116)“ (Geneetiliselt muundatud sojaoa MON 94637 hindamine (taotlus GMFF-2023-21116)), EFSA Journal, 2025, 23(10):e9581, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2025.9581.

[4] Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni ja üheksandal ametiajal 38 resolutsiooni, milles vaidlustati GMOde kasutamiseks lubade andmine. Lisaks on Euroopa Parlament kümnendal ametiajal vastu võtnud järgmised resolutsioonid:
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2628 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1797, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1797/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2627 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud puuvilla COT102 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1798, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1798/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2629 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 ja selle kaheksat alakombinatsiooni sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1799, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1799/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1828 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 810 sisaldava, sellest koosneva ja sellest valmistatud toidu ja sööda turuleviimise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/1207 (ELT C, C/2025/1800, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1800/oj).

– võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõikeid 2 ja 3,

– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1822 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP915635 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1801, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1801/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1826 kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi DP23211 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1802, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1802/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2618 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP202216 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1803, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1803/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi MON 94804 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1804, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1804/oj).
– Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP910521 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/2246, 29.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2246/oj).
– Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi MON 95275 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/2247, 29.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2247/oj).
– Euroopa Parlamendi 8. mai 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 × MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2026/586, 24.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/586/oj).

– võttes arvesse keskkonna-, kliima- ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,

---

– Euroopa Parlamendi 8. oktoobri 2025. aasta resolutsioon komisjoni 22. septembri 2025. aasta rakendusotsuse (EL) 2025/1898 kohta, millega lubatakse turule lasta geneetiliselt muundatud maisi DP51291 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0222).
– Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse turule lasta geneetiliselt muundatud maisi DAS1131 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0288).
– Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla MON 88913 (MON-88913–8) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0289).
– Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud rapsi MON 88302 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0290).
– Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0291).
– Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0292).
– Euroopa Parlamendi 16. detsembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi NK603 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0327).
– Euroopa Parlamendi 16. detsembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud suhkrupeedist KWS20-1 valmistatud toitu, toidu koostisosi ja sööta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0328).

A. arvestades, et geneetiliselt muundatud sojauba MON 94637 (edaspidi „geneetiliselt muundatud sojauba“) töötati välja selleks, et kaitsta seda teatavate liblikalistest kahjurite eest kahe hiljuti konstrueeritud kimäärse Bt-valgu Cry1A.2 ja Cry1B.2 ekspressiooni kaudu;

B. arvestades, et 1. juulil 2025 võttis EFSA vastu heakskiitva arvamuse, milles jõuti järeldusele, et geneetiliselt muundatud sojauba on inimeste ja loomade tervisele ning keskkonnale avalduda võiva mõju poolest sama ohutu kui vastav tavapärane toode ja katsetatud geneetiliselt muundamata sojaoa sordid; arvestades, et EFSA jõudis järeldusele, et geneetiliselt muundatud sojauba sisaldava toidu ja sööda tarbimine ei põhjusta toitumisalaseid probleeme ning et juhuslik kokkupuude keskkonnaga ei tekitaks ohutusprobleeme;

C. arvestades, et EFSA jõudis ka järeldusele, et molekulaarses iseloomustuses ja bioinformaatilistes analüüsides ei tuvastatud probleeme, mis nõuaksid täiendavat toidu või sööda ohutushindamist, ning et toidu või sööda turustamisjärgset seiret ei peetud vajalikuks;

D. arvestades, et EFSA heakskiitvast hinnangust hoolimata nähtub teaduskirjandusest, et hiljuti konstrueeritud kimäärsetel Bt-toksiinidel Cry1A.2 ja Cry1B.2 on võrreldes toksiinidega, millest need pärinevad, oluliselt suurem insektitsiidne toime, mis tekitab

---

– Euroopa Parlamendi 11. veebruari 2026. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse turule lasta geneetiliselt muundatud sojauba DBN-09004-6 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0041).
– Euroopa Parlamendi 11. veebruari 2026. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi T25 (ACS-ZMØØ3-2) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0042).
– Euroopa Parlamendi 11. veebruari 2026. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × LLCotton25 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0043).
– Euroopa Parlamendi 11. veebruari 2026. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla T304-40 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0044).

spetsiifilisi ohutusküsimusi, mida ei ole piisavalt käsitletud[5];

E. arvestades, et taotleja esitatud süstemaatilist kirjanduse ülevaadet on kritiseeritud metodoloogiliste puuduste pärast ja selle pärast, et see ei hõlma piisavalt kogu kättesaadavat teaduskirjandust;

F. arvestades, et geneetiliselt muundatud sojaoa molekulaarne iseloomustus on jäänud puudulikuks, kuna tahtmatuid genoomimuutusi ja uusi avatud lugemisraame ei uuritud põhjalikult, kasutades kõige arenenumaid järjendamis- ja oomikameetodeid;

G. arvestades, et geenikespressiooni hinnati ainult piiratud välitingimustes, nimelt ühe aasta ja ühe riigi piires, võtmata piisavalt arvesse keskkonnastressi tegureid või erinevaid geneetilisi taustu, hoolimata transgeeni ekspressiooni teadaolevast varieeruvusest;

H. arvestades, et taotluse aluseks olevad väliuuringud olid geograafiliselt ja keskkonnaalaselt piiratud ega kajasta mitmekesiseid keskkonnatingimusi, milles sojauba võib kasvatada või töödelda;

I. arvestades, et enamikus toksikoloogilistes uuringutes tugineti pigem mikroobselt toodetud Bt-valkudele kui taimsetele valkudele, hoolimata tõenditest, et taime koostisosad, nagu proteaasi inhibiitorid, võivad suurendada Bt-toksilisust;

J. arvestades, et 28- ja 90-päevastes toksikoloogilistes uuringutes täheldati mitmeid statistiliselt olulisi leide, mille järel ei alustatud täiendavaid järeluuringuid;

K. arvestades, et kahe Bt-toksiini võimalikku sünergilist või kombinatoorset mõju taimeühendite või muude stressoritega ei uuritud piisavalt;

L. arvestades, et keskkonnariski hindamisel ei käsitleta piisavalt võimalikku kokkupuudet lekke, sõnniku või reovee kaudu ega võimalikku mõju muudele kui sihtorganismidele;

M. arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt rõhutanud, et komisjon ei tohiks anda GMOdele luba juhtudel, kui liikmesriigid ei saavuta alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees või

---

[5] Chen, D., Moar, W.J., Jerga, A., Gowda, A., Milligan, J.S., Bretsynder, E.C., Rydel, T.J., Baum, J.A., Semeao, A., Fu, S., Guzov, V., Gabbert, K., Head, P.H., Haas, J.A. (2021), „*Bacillus thuringiensis* chimeric proteins Cry1A. 2 and Cry1B. 2 to control soybean lepidopteran pests: New domain combinations enhance insecticidal spectrum of activity and novel receptor contributions“ (*Bacillus thuringiensis*'e kimäärsed valgud Cry1A. 2 ja Cry1B. 2 sojaoa liblikalistest kahjurite tõrjeks: uued domeenikombinatsioonid laiendavad insektitsiidset toimespektrit ja uute retseptorite kaasatust) *PLoS One*, juuni 2017, 16(6), e0249150, https://doi.org/10.1371/journal.pone.0249150.

apellatsioonikomitees kvalifitseeritud häälteenamust, et leevendada demokraatia püsivat defitsiiti;

N. arvestades, et kuigi komisjon tunnistab puudujääke demokraatlikus protsessis, liikmesriikide toetuse puudumist ja Euroopa Parlamendi vastuväiteid, jätkab ta siiski GMOdele lubade andmist;

O. arvestades, et terviseühtsuse põhimõtte kohaselt tuleb GMOde pikaajalise kestlikkuse ja ohutuse hindamisel arvesse võtta inimeste, loomade, taimede ja keskkonna tervise vastastikust sõltuvust;

1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 ette nähtud rakendamisvolitusi;

2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu on vastuolus liidu õigusega, sest see ei ole kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002[6] sätestatud üldpõhimõtete kohaselt on luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu ning keskkonna ja tarbijate huvide kaitse kõrge taseme tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega ning tagada samal ajal ka siseturu tõhus toimimine;

3. on seisukohal, et riskihindamine on jäänud puudulikuks, eelkõige seoses molekulaarse iseloomustuse, toksikoloogilise hindamise ja keskkonnariski hindamisega;

4. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;

5. kutsub komisjoni üles geneetiliselt muundatud sojaoale luba mitte andma, kuna puuduvad piisavad tõendid pikaajalise mõju kohta elurikkusele, toiduohutusele, põllumajandustootjate elatusvahenditele ja loomatervisele kooskõlas terviseühtsuse põhimõttega;

6. kutsub komisjoni üles esitama viivitamata seadusandliku ettepaneku GMOsid käsitleva otsustusprotsessi reformimiseks, et reageerida Euroopa Parlamendi järjepidevatele vastuväidetele ja liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamuse puudumisele;

7. rõhutab sellega seoses, et liidus keelatud herbitsiidide, näiteks glufosinaadi suhtes tolerantseks muudetud geneetiliselt muundatud taimede importimise lubamine toidu või söödana kasutamiseks tähendab eemaldumist liidu rahvusvahelistest kohustustest, mis tulenevad muu hulgas ÜRO bioloogilise mitmekesisuse

---

[6] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

konventsioonist ja ÜRO kestliku arengu eesmärkidest, sealhulgas Kunmingi-Montreali raamistikust, ning et see loob liidu põllumajandustootjatele ebavõrdsed tingimused;

8. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.